

Frisk finsk sykehusfortelling

Kari Hotakainen

Isakskatedralen

144 s. Oslo: Cappelen, 2006. Pris NOK 329
ISBN 82-02-24858-2

Hvordan er det plutselig å miste alle minnene fra et sytti år langt liv? Det er i denne hjelpeløse situasjonen hovedpersonen og fortelleren av romanen *Isakskatedralen* opplever å befinne seg i da han våkner opp på sykehus etter en hjerneblødning.

Den tidligere kjørelæreren Paavo vet først ikke hvem eller hvor han er, men så begynner minnene å komme tilbake til ham. Hendelse for hendelse gjenopplever han fortiden sammen med leseren. Det viser seg at Paavos kone nylig har gått bort. Hun fikk et anginaanfall og falt plutselig om midt under pressekonferansen om den finske doping-skandalen i Lahti-VM. Paavo har mistet sin aller kjæreste, Finland all ære. Og som ikke det er nok: I forferdelse over at hans eneste sønn viser seg å ha blitt et religiøst menneske, ber Paavo sønnen pakke og dra sin vei rett etter at hans kone er begravet. De tilbakevendende minnene blir en mare for den desillusjonerte Paavo, som hardnakket fortsetter å hevde at det ikke finnes noen gud. Han er helt alene i verden og har ingenting å leve for. Hva skal han gjøre nå?

Kari Hotakainen er en av Finlands beste og mest leste forfattere. Han har gitt ut en rekke diktsamlinger og romaner, og han vant i 2004 Nordisk Råds litteraturpris for *På hjemmefronten*. *Isakskatedralen* er kanskje ikke en like helstøpt bok, men den er underfundig og frisk i språket og er en fryd å lese. Spesielt første del, bare kalt «Finland», gir et særdeles levende inntrykk av hvordan livet i sykesengen på firemannsrom kan være.

Paavo er en mann med mange livsløgnar og sliter med å takle det intimitetstyraniet han opplever føres både fra romkameratenes, legenes og sykepleierens side. Hotakainen forsøker ikke å være helsepolitisk. Med sitt satiriske blikk gir han innsyn i de eksistensielle dilemmaene som fremkommer av plutselig å bli alvorlig syk og hjelpeløs. Likevel er dette en roman like mye om finsk identitet, finsk-russiske konflikter og, selvfølgelig, om religiøsitet. *Isakskatedralen* klarer med andre ord å favne om ganske mange og store temaer på tross av sine knappe 146 sider. Hadde det ikke vært for den lett pretensiøse og forutsigbare slutten, ville jeg kommet til å rulle en sekser på terningen her. Men for helse-

personell tror jeg de gode beskrivelsene i første del av boken, veier godt opp for en svak avslutning.

Christer Mjåset

Nevrologisk avdeling
Akershus universitetssykehus

Primært for filosofiinteresserte

Aristoteles

Retorikk

Omsett av Tormod Eide
271 s. Oslo: Vidarforlaget, 2006. Pris NOK 348
ISBN 82-7990-022-5

Vi kjenner alle Aristoteles fra filosofihistoria. Han levde frå 384–322 f.Kr., var lærar for Aleksander den store og utvikla ein filosofi som dominerte i mellomalderen, og som har danna grunnlaget for vitenskap og logikk. Han var ein

særs produktiv forfatter og lærer. Men dei fleste av dei litterære verka hans er gått tapt. Det ein sit igjen med, er ulike manuskript som truleg har tent som førelesingsmanus. Boka om retorikk er såleis ikkje ei samanhengande framstilling, men tre ulike bøker, bok 1, bok 2 og bok 3, sett saman til ei heil bok med ein til dels misvisande tittel – då store deler av boka egentleg ikkje handlar om retorikk, men om psykologi.

Boka omhandlar ei uendeleg rekke tema. Det står sjølv sagt ein del om retorikk. Men her kan du også lese om kva som karakteriserer ein lovbrøytar, kva det er som gir menneska glede, om vennskap, om mot, om skam og om korleis ein skal disponere ein tale. Det er over 70 kapittel. Setningane er kortfatta, stilen prega av oppramsing. Det er slitsamt og uengasjerande å lese, delvis også fordi avstand i tid og kultur gjer ein del emne uinteressante. I tillegg til sjølve kapitla er det ei forklarande innleiing av Tormod Eide. Ho er heilt nødvendig for å forstå boka. Til slutt er det ei liste over tilrådd litteratur. Kven omsetjaren er og kva fagleg bakgrunn han har, får vi ikkje vite noko om. Etter mi vurdering er det ein klar mangel.

Det er av stor verdi at denne boka no føreligg på norsk. Både fagfilosofar og andre med spesiell interesse for Aristoteles vil kunne ha glede av ho. Men er ein primært interessert i å få ei innføring i retorikk, har ein meir å hente av å lese forfattarar frå vår tid, som til dømes Georg Johannessen eller Jan Lindhardt.

John Nessa

Hjelmeland legekontor
Hjelmeland

Sosialt nettverk og helse

Live Fyrand

Sosialt nettverk

Teori og praksis. 2. utg. 400 s, tab, ill.
Oslo: Universitetsforlaget, 2005. Pris NOK 499
ISBN 82-15-00747-3

Dette er en lærebok beregnet på ulike profesjonsgrupper som arbeider med klienter eller pasienter med sosiale eller psykososiale problemer, og på dem som er opptatt av forebyggende helsearbeid innen sosial- og helsesektoren.

Boken er pedagogisk bygd opp med kapitler om både teori og praksis når det gjelder nettverksorientert arbeid. Den har nyttige illustrasjoner om det sosiale nettverks struktur og funksjon, et fylldig stikkordregister og er skrevet på et lettfattelig språk.

Innholdet dreier seg om sosiale relasjoner, og om hvordan samspillet mellom individ, gruppe, nærmiljø og samfunn påvirker vår atferd og også vår helse. Det er lagt stor vekt på ulike metoder for kartlegging av de sosiale nettverk, og på ulike typer nettverksintervensjoner.

Dette omfatter arbeid med både enkeltindivider og deres familie, med frivillige/uformelle hjelpere, organisasjoner og selvhjelpsgrupper. Det sosiale nettverks betydning i lokalsamfunnet får også bred omtale, og det gis eksempler på miljørettet forebyggende arbeid. Boken, som er en revidert utgave av et tidligere opplag, er oppdatert på nyere kunnskap innen feltet, og forsvarer sin plass som den sentrale norske grunnbok om det sosiale nettverks betydning. Med dagens sterke vektlegging av samfunnsforholdenes betydning for helsen, både med tanke på forebyggende arbeid og rehabilitering, er boken i høy grad relevant for helsearbeidere.

Odd Steffen Dalgard

Divisjon for psykisk helse
Nasjonalt folkehelseinstitutt